

Smagumu pārvietošana būvniecībā.

Šis dokuments ir ar atļauju tulkots un adaptēts Latvijas situācijai no oriģināla, ko publicējusi Health and Safety Executive (Veselības un drošības administrācija, Lielbritānija) un kas ir pieejams viņu mājaslapā: <http://www.hse.gov.uk/pubns/cis37.pdf>.

Minot šo tulkojumu, lūdzu atsaucieties arī uz oriģinālo dokumentu. Lai arī oriģinālais dokuments ir piemērots Latvijas vajadzībām, lūdzu pārliecinieties, ka jūs ievērojat valsts likumdošanu, standartus un normas. Oriģinālās publikācijas un šī tulkojuma autori nav atbildīgi par kaitējumu vai pretenzijām un jautājumiem, kas radušies, lietojot šeit iekļauto informāciju.

Ievads

Šīs Būvniecības industrijas konsultatīvās padomes (CIKP) izstrādās vadlīnijas attiecas uz smagumu (kravu) drošu pārvietošanu; ar tiem padome saprot visus mūrējamo konstrukciju materiālus, ieskaitot māla, betona, akmens un citus cilvēku gatavotus vai dabas materiālus, kā arī koka un metāla izstrādājumus.

Smagumu pārvietošana var radīt dažādas traumas, ieskaitot arī nopietnus ievainojumus, kas ilgākā laika posmā var ietekmēt cilvēka veselību.

Lai samazinātu ievainojumu risku, vajadzētu izstrādāt darba aizsardzības pasākumu plānu, kas būtu atbilstošs darbam ar smagumiem būvlaukumā, kā arī veicamajam darbam. Šajās vadlīnijās atrodami praktiski padomi par visām pieminētajām lietām, un šim materiālam vajadzētu palīdzēt gan projektētājiem un speciālistiem, gan tiem, kuri organizē būvlaukuma darbu, gan tiem, kuru darba pienākumos ir smagumu pārvietošana.

Riska novērtēšana.

1. Lai mazinātu riskus, pārvietojot smagumus:

- jāidentificē visi iespējamie riski;
- jānovērtē nozīmīgākie riskus;
- atbilstošie preventīvie pasākumi šo risku novēršanai vai mazināšanai ir jāiekļauj droša darba sistēmas plānā.

2. Galvenie riski:

- **liels smagums (krava) un nepareiza ķermeņa poza:** pārmērīga spriedze un sasprindzinājums, kas traumē muskuļus un cīpslas, sevišķi vietās, kur pārvietošana prasa liekšanos, griešanos un citas sarežģītas pozas;
- **slīdēšana, klupšana un kritieni:** ieskaitot bojājumus, ko izraisa nomestas konstrukcijas vai materiāli;
- **asas malas:** ādas sagriešana vai nobrāzumi;
- **risks ādai:** dermatīts, apdegumi un līdzīgi ievainojumi, kas rodas saskarē ar kaļķu javu (sk. Celtniecības informācijas lapu nr.26 Cements);

Preventīvie pasākumi.

1. Projektētājiem un speciālistiem projekta sagatavošanas posmā vajadzētu ņemt vērā vadlīnijas par smagumu (kravu) pārvietošanu. Vietās, kur praktiski nevar izvairīties no smagumu, ar svaru lielāku par 20 kg pārvietošanu, vajadzētu pielietot mehānismus vai vismaz šo pārvietošanas darbu veikt diviem cilvēkiem.

2. Darbuņēmējiem vajadzētu sekot vadlīnijām par smagumu pārvietošanu un nodrošināt, ka zemāk norādītie piesardzības pasākumi tiek ņemti vērā darba plānu un drošu darba metožu izstrādāšanas laikā. Darbuņēmējiem arī vajadzētu sniegt instrukcijas un veikt darbu vadīšanu tā, lai nodrošinātu, ka strādnieki ievēro šos darba plānus un darba metodes.

Pienākumi.

Pārvietojiet un strādājiet ar smagumiem būvdarbos, ievērojot sekojošo:

- Plānojiet, lai smagumus (kravas) krautu tuvu vietai, kur ar tām būs jāstrādā;
- Kraujiet uz stabila, cieta pamata, izvairoties no smagumu dubultas pārvietošanas;
- Cik iespējams, samaziniet cilvēku roku darbu kraušanā un izmantojiet mehāniskās pacelšanas palīgierīces kā krānus, pacelējus ar paliktņiem materiālu transportēšanai, vagonetes un pacelējus ar teleskopiskiem mehānismiem;

(Piezīme: pārliecinieties, ka sastatņu laukums ir piemērots īslaicīgai kravu izkraušanai).

- Vienmēr lietojiet mehānisko pacelšanu un pārvietošanu vai nodarbiniet 2 cilvēkus, ja smagumi sver vairāk kā 20 kg;
- Organizējiet darbu tā, lai smagumu pārvietošanu varētu veikt turot ķermeni pareizā pozā. Piekļūšana smagumu (kravas) kaudzei no visām pusēm nodrošina iespēju izvēlēties vistuvāk esošos materiālus;
- Noorganizējiet darbu tā, lai izvairītos no sniegšanās vai griešanās, pārvietojot smagumus;
- Nodrošiniet ērtu tvērienu un drošu kāju novietojumu darba frontē smagumu pārvietošanas laikā.

Organizējiet darbu tā, lai smagumi nebūtu jāceļ augstāk par pleca līmeni. Lai padotu augstāk, izmantojiet sastatnes, paliktņus u.c. (Piezīme: ja aizsargmargas nenodrošina pietiekamu drošību, var būt nepieciešama papildu aizsardzība pret krišanu no augstuma.) Sevišķa uzmanība jāpievērš augstākas riska pakāpes smagumu kraušanā, piemēram, kur ir augšpusē ierobežota telpa vai zem darba platformas līmeņa.

Darba vide.

Sagatavojiet ceļus un novietošanas vietas pirms smagumu (kravu) piegādes būvlaukumā. Teritorijās, kurās smagumi tiek pārvietoti vai nesti, atbrīvojiet būvlaukumu no dažādiem šķēršļiem, kas rada pakļupšanas risku, piemēram, izmētātiem konstrukciju ietinamiem materiāliem vai striķiem. Nelīdzens, slidens vai nestabils pamats palielina ievainojuma risku. Kravas vajadzētu aizsargāt no pakļautības laika apstākļiem, lai neļautu tām palikt slapjām, kas palielinātu to svaru.

Apmācība.

Strādniekus vajadzētu apmācīt un informēt par darba metodēm un rīcību būvlaukumā, lai nodrošinātu drošu smagumu pārvietošanu ar rokām. Atbilstoša apmācība būs nepieciešama arī projektētājiem, speciālistiem un tiešajiem darbu vadītājiem.

Individuālie aizsardzības līdzekļi (IAL).

Smagumu pārvietošanā strādniekiem jālieto parastie IAL, ko izmanto būvlaukumos, kurus jānodrošina ir darba devējam: sevišķi drošības ķiveres, aizsargapavi ar drošiem purngaliem un piemēroti cimdi.

Sienu savienojumi.

Darbā ar smagumiem nopietnus ievainojumus var iegūt, būvējot dubultapšūtas sienas, saskaroties ar dažu sienu savienojumu asajām malām un galiem. Šīs asās malas vajadzētu apklāt vai arī izmantot drošākus sienu savienojumus.

Šajās vadlīnijās jūs atradīsiet labās prakses piemērus, kas nav obligāti, bet kas var jums noderēt, plānojot darbus.
--